

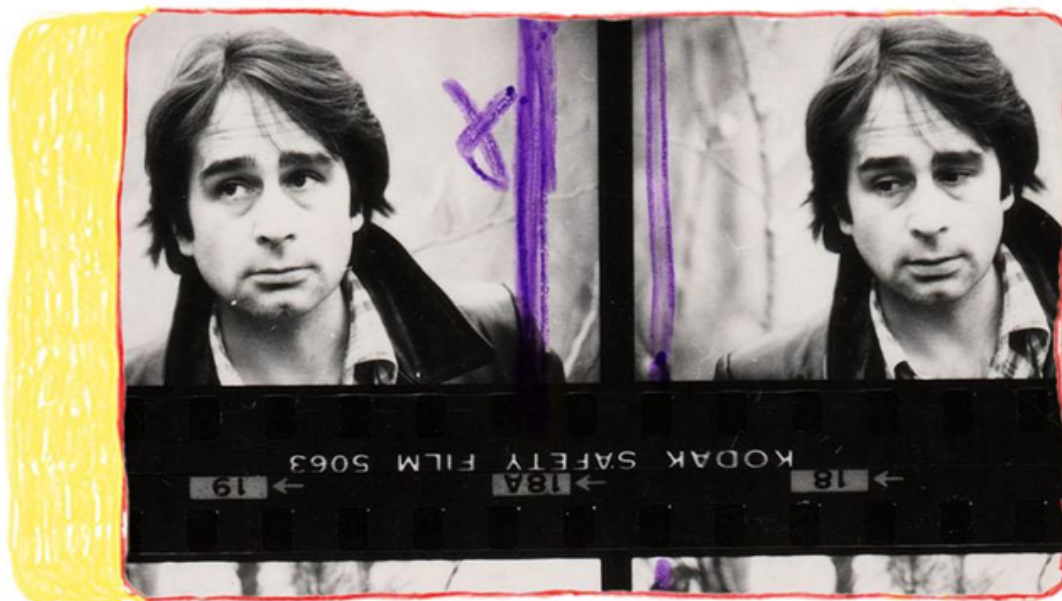
ON ERES QUAN HI ERES?

Proposta de dinamització prèvia i posterior a la projecció a la Filmoteca en el marc del programa per a centres educatius 2025-2026.

Sessió adreçada a 3r, 4t ESO i Batxillerat i CF

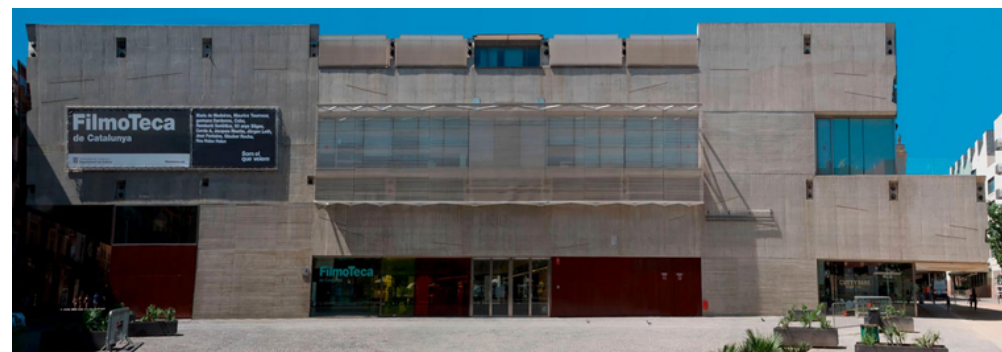

INTRODUCCIÓ

La Filmoteca de Catalunya és un equipament cultural públic i les seves funcions principals són preservar, conservar, restaurar, catalogar i difondre el patrimoni cultural audiovisual i fílmic, especialment el català. Per dur a terme aquests propòsits, disposa, actualment, d'un equip de professionals que treballen en dues seus: el Centre de Conservació i Restauració (2CR), situat al Parc Audiovisual de Terrassa, inaugurat l'any 2013, i l'edifici del Raval, inaugurat l'any 2012, on es troben les oficines, els espais d'exposicions, la biblioteca i les dues sales de cinema.

Una filmoteca és un espai idoni per a la reflexió i la generació de pensament al voltant de les imatges. Les filmoteques de tot el món evolucionen constantment i actualitzen els seus discursos i les seves polítiques de classificació, priorització i ús dels materials fílmics i documentals que conserven.

A més, l'equip de Mediació i Educació és una pota imprescindible per contribuir a la generació d'aquests nous discursos, per la seva vocació de diàleg amb totes les àrees de la Filmoteca i la seva connexió amb espais i públics diversos. Aquesta feina es concreta en diferents propostes i projectes, entre els quals hi ha el programa per a centres educatius en què s'emmarca aquesta projecció de la pel·lícula *On eres quan hi eres?*

Seu del Raval de la Filmoteca de Catalunya.

Centre de conservació i Restauració (2CR).

Proposta d'activitats: **abans** de la sessió a la Filmoteca.

1

Recerca prèvia a la sessió: retrat d'Ovidi Montllor

Es proposa, en primer lloc, preguntar a l'alumnat què saben d'Ovidi Montllor:

Qui el coneix? Què saben d'ell? Com ho saben?

A continuació, dividirem la classe en petits grups per fer **recerca** lliure sobre qui era aquest personatge, tot recollint un seguit de dades i característiques que els hagin cridat l'atenció i que els semblin importants o curiosos. Poden apuntar-se algun fragment de cançó o poema que els hagi agradat.

En acabar, s'**exposaran** i es posaran en comú les conclusions de cada grup, tot creant un primer retrat col·lectiu d'Ovidi. Inclús, si es vol, es pot fer un **pòster** o un esquema que reculli aquesta informació de manera visual, atractiva i de fàcil accés.

Coneixements previs

Recerca en grup i recollida d'informació

Posada en comú

Compilació de la informació i creació d'un retrat col·lectiu.

Proposta d'activitats: **abans** de la sessió a la Filmoteca.

2

Postals, absències i presències

La Jana Montllor parla de la pel·lícula *On eres quan hi eres?* com un projecte cinematogràfic que es va acabar convertint en una manera d'**afrontar l'absència de manera creativa**.

En aquesta activitat es proposa prendre aquesta frase com a punt de partida per tal d'explorar paisatges, absències i presències de manera artística i col·lectiva.

Per començar, es llegiran les següents cites:

"Les imatges es van fer al principi per evocar l'aparença d'alguna cosa absent."

John Berger

"Una fotografia és alhora una pseudopresència i un senyal d'absència."

Susan Sontag

Es farà un primer sondeig de les opinions de l'alumnat respecte a aquestes cites:

Què els han suscitat? Com ho entenen? Hi estan d'acord? Per què es relaciona tant la imatge i la fotografia amb l'absència?

Proposta d'activitats: **abans** de la sessió a la Filmoteca.

2

Postals, absències i presències

A continuació, caldrà plantejar a la classe les següents preguntes per generar una reflexió i un debat al voltant del tema:

- Com detectem una absència?
- Com es sent l'absència d'algú?
- Un cop detectada on la percebem?
- Quan la notem?
- Quina relació té l'absència amb el paisatge, amb l'espai?
- Quins indicadors aparentment insignificants ens poden assenyalar l'absència d'algú?

Un cop desenvolupada aquesta reflexió, s'iniciarà l'activitat creativa:

Material

- Imatges impreses d'espais, llocs i paisatges sense cap presència, en format postal (veure Annex)
- Paper de calcar
- Cinta adhesiva
- Llapis, tisores, retoladors.

Temporalització

1 h i 30

Proposta d'activitats: **abans** de la sessió a la Filmoteca.

2

Postals, absències i presències

Metodologia

1. Cada alumne/a **triàrà** una **postal** d'un paisatge o espai que el cridi i que vulgui relacionar amb la reflexió, per la qual cosa caldrà que la miri bé.
2. A continuació, retallarà un tros de **paper de calc** de la mida de la postal i la col·loca per sobre, **enganxant**-ho a la taula amb cinta adhesiva si cal.
3. **Dibuixarà** lliurement en aquest paper de calc, una presència, o més bé, la possible absència que detecta en aquest espai-lloc, encaixant-la en el paisatge sobre el qual dibuixa, omplint el buit d'aquest paisatge.
4. Es separaran tots els papers de calc de les postals i s'**exposaran** –sense el seu paisatge– en una taula o una paret on tota la classe hi pugui accedir.
5. Tothom **jugarà** a encaixar autònomament els dibuixos de la resta de la classe amb els possibles paisatges tot observant quins creuen que encaixen més, com els companys i companyes han interpretat de maneres diferents el mateix paisatge, com una absència/presència pot –o no– quadrar en diferents paisatges...
6. Finalment, cada alumne/a podrà triar un dibuix i un paisatge que no siguin el seu, i **escriure** un breu text a darrere la postal sobre què li ha suscitat aquest dibuix, quina història li atribueix, quin tipus d'absència hi percep...

Proposta d'activitats: **després** de la sessió a la Filmoteca.

1

Pautes per a un col·loqui sobre el film

Ovidi era un actor, cantautor i poeta conegut i reconegut arreu dels Països Catalans: era el símbol d'una generació. Així, el record que tenia la seva filla d'ell bevia més de la memòria pública d'Ovidi que no de la memòria personal, quotidiana i íntima. La directora necessita, llavors, retrobar-se amb la intimitat de la relació entre els dos, intentant *entendre'l no des de la imatge pública sinó des d'un retrat íntim*.

- Creieu que es distingeix aquesta intenció en el film? En quins moments ho heu notat?
- Compareu el retrat que fa la directora del seu pare amb la informació pública descoberta sobre Ovidi en la recerca prèvia al visionament. Quines diferències hi trobem? És la mateixa informació i visió?
- Us heu plantejat com deu ser que cohabitin en la teva memòria la versió pública i la versió íntima d'una persona propera?

Proposta d'activitats: **després** de la sessió a la Filmoteca.

1

Pautes per a un col·loqui sobre el film

La directora planteja la dicotomia entre “*Crear des del conegut o crear per conèixer*”:

- Cal conèixer el que es vol explicar per tal de fer-ne una creació per al públic?
- Es pot usar el procés de creació com a mitjà per poder conèixer algú o alguna cosa?
- Com pot influir en el producte final el fet que la seva creació sigui, alhora, un procés d'investigació sobre una incògnita?
- Com creieu que hauria canviat la pel·lícula si la Jana ja conegués tot el que volia explicar sobre el seu pare?
- El fet de crear per conèixer implica que els objectius i els dubtes canviïn durant el procés de recerca i creació. En aquest cas, la idea passa de ser fer un documental sobre el pare a ser un camí de reconciliació amb ell i amb la seva mort. Creieu que es percep aquest canvi de rumb en el film? Què us sembla aquest tipus de procés de creació? Quins avantatges i desavantatges pot tenir?

Proposta d'activitats: **després** de la sessió a la Filmoteca.

1

Pautes per a un col·loqui sobre el film

Jana Montllor afirma que *“La memòria i el cinema tenen en comú que són com somiacions”*:

- Què en penseu d'aquesta afirmació? Hi esteu d'acord?
- Creieu que la memòria és o ha de ser una cosa empírica i palpable, una evidència?
- La memòria és una cosa objectiva? O pot ser subjectiva?
- Poden dues persones tenir una memòria o record diferent de la mateixa experiència, persona, lloc...?
- En el cinema, cal que el record representat sigui veraç i versemblant? És lícit alterar els detalls pel bé de la història?
- Penseu que el passat és un fenomen estàtic? Dialoga també amb el present i el futur?

Proposta d'activitats: **després** de la sessió a la Filmoteca.

2

Arxiu descriptiu, arxiu creatiu.

La Jana Montllor intenta en aquest film trobar el record del seu pare tot iniciant un viatge a través de la memòria, navegant entre imatges familiars, objectes, olors, cançons, retalls de premsa i programes de televisió. Servint-se també de l'arxiu públic, reconstrueix un retrat del seu pare Ovidi i de la seva relació, per tal de reconèixer-lo i reconèixer-se.

Abans d'iniciar l'activitat caldrà plantejar a l'alumnat les següents preguntes:

- Què és l'arxiu?
- Què forma part de l'arxiu?
- Quins formats pot prendre l'arxiu?
- Quina importància té conservar l'arxiu?
- Quin paper té una Filmoteca en aquesta comesa?
- Com pot l'arxiu retratar un lloc, un esdeveniment, una persona?
- Què implica crear un producte només a través d'arxiu?

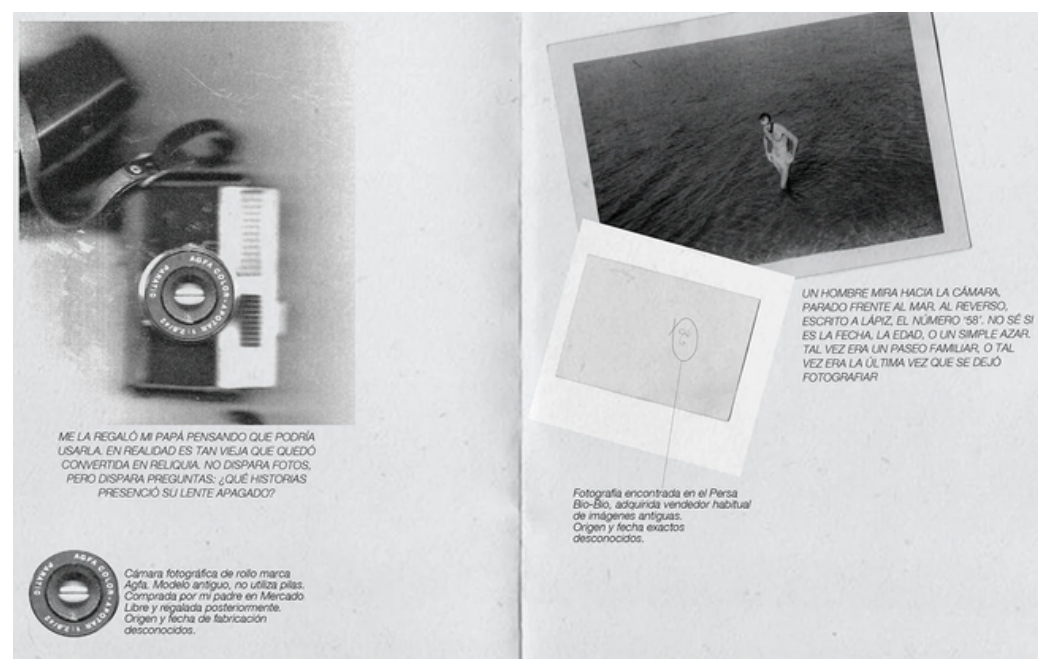

Proposta d'activitats: **després** de la sessió a la Filmoteca.

2

Arxiu descriptiu, arxiu creatiu.

Es pot mirar i analitzar col·lectivament la publicació *El archivo de lo ajeno* de Maríajose Abarcia Espinoza, per conèixer un altre tipus de creació a partir de l'arxiu i entendre que aquest està present en la nostra quotidianitat i en el nostre entorn proper i que el podem fer servir al nostre interès.

Proposta d'activitats: **després** de la sessió a la Filmoteca.

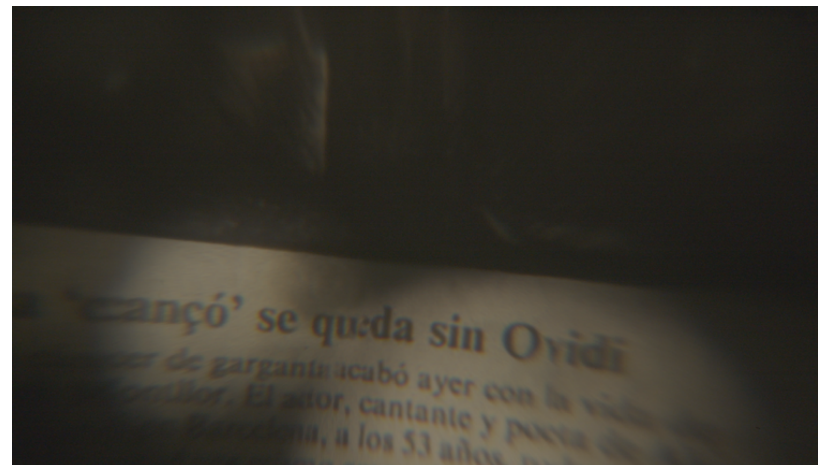
2

Arxiu descriptiu, arxiu creatiu.

Un cop plantejades aquestes idees, es proposarà a l'alumnat **crear un retrat** d'una persona propera a ells a partir d'elements d'arxiu. És a dir, tot el que s'utilitzi (vídeos, fotos, àudios, papers, objectes...) cal que ja existeixi, no es pot crear expressament per a l'activitat.

Aquest retrat pot prendre diferents formes i formats (vídeo, collage, text, fanzine...), ja que es tracta d'una activitat que busca potenciar la creació des de la llibertat i la creativitat.

Un cop fets els retrats, seria positiu presentar-los a l'aula, perquè l'alumnat pugui veure els retrats que han realitzat els seus companys, posar-los en valor i comparar les diferents maneres de donar vida a l'arxiu.

DOCUMENTACIÓ

- Berger, J. (2008). **Maneres de mirar** (T. Gelabert, Trad.). Edicions de 1984
  - Sontag, S. (1977). **On photography**. Farrar, Straus and Giroux.
  - Giralt Jonama, V. (2025, octubre 21). **Jana Montllor: “He volgut fer un retrat íntim del meu pare”**. betevé.
  - **On eres quan hi eres?** (2025) Document de premsa elaborat per Jana Montllor Blanes.
-

MEDIACIÓ I EDUCACIÓ

2025-26

Dossier elaborat per Irene Francis amb el suport de l'equip de Mediació i Educació de la Filmoteca de Catalunya.

Els continguts d'aquest dossier es poden reproduir lliurement amb finalitats educatives, citant la font original:
CC BY-NC-ND 4.0

filmoteca.escoles@gencat.cat
filmoteca.cat

Fotogrames militants
© La línia torta

